

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

26. An nihilominus, & quare, si spirituale non est juspatronatûs, de eo cognoscere nequeat Iudex laicus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

tem naturaliter possit donationi & traditioni rei suæ, quam vult, legem præscribere) Lott. n. 9. & in eo nihil aliud complectitur, quam hujus desiderii seu voluntatis satisfactionem, quod & ipsum est quid merè temporale, jusque nullum spirituale confert. Lott. n. 11. ex Abb. in c. quanto, de judiciis, n. 6. & Bellamer. *ibid.* n. 2. Et quamvis hoc ipsum ex gratia concedi dicitur, non est referendum ad aliquam spiritualitatem, sed ad singularem juris dispositionem, quo videlicet contra tenorem antiquorum canonum jus illud non admittentium, propter utilitatem rei Ecclesiasticæ, quæ hæc ratione augebatur, auctoritate Pontificiâ introductum fuit. Lott. n. 12. citans Beronum in rub. de judiciis, sub n. 40. & 47. Si verò attendatur effectus illius juris in persona præsentata, quatenus ei acquiritur jus ad rem, neque id ad spiritualitatem pertinet; cum semper remaneat distinctum ab ipso beneficio Ecclesiastico, & ejus provisione eo modo, quo præparatio & ordinatio ad aliquid est quid distinctum ab illo, ad quod facta est. Lott. n. 13. Absurdum etiam est, actum hunc præsentationis considerare in persona præsentati tanquam quid spirituale; cum in ipso præsentante sit quid merè temporale, nec plus sit in causato, quam in influente potentia causa, ut Bald. Litt. N. de senat. Lott. n. 17. & 18. Quare sicut præsentans per præsentationem nihil spiritualitatis exercet, sic per eam nihil spiritualitatis præsentato acquiritur. Lott. n. 19. citans Abb. in c. quanto n. 6. Roch. de jurep. v. jus n. 4. Bellam. in c. piamensis. 16. q. 7. n. 2. &c. unde dum jus illud quaesitum præsentato resolvitur in simplicissimam habitatem personæ ad obtinendam institutionem. Lott. n. 20. ex Azor. loc. cit. non nisi improprie inspecto sine ultimo seu remote dici jus spirituale. Bellamer. in c. quanto. n. 2. sed neque dicta connexio, quæ juspatr. veluti remote & inchoative, mediâ nimirum præsentatione disponit ad institutionem in beneficio, importat in eo spiritualitatem, nisi ad summum talem, quæ valde improprie dicatur quid spirituale; non enim omnis præparatio, seu dispositio ad finem, seu rem spiritualem est simpliciter & merè spiritualis, nisi forte sit proxima. Pirh. loc. cit. n. 5. ex Azor. ut constat ex simili allato in hunc finem per Abb. in c. quanto. n. 6. & 7. apud Lott. n. 24. de libris Ecclesiasticis, qui etiam ordinantur ad finem animæ, & rei spiritualis; non tamen sunt spirituales & sacri, intelligi in sensu proprio seu intrinsecè. Huc facit doctrina, quam tradit D. Thom. 2. 2. q. 100. a. 1. ad 6. ubi, quod sicut anima vivit secundum seipsum, corpus autem vivit unione animæ, ita etiam sunt quedam spiritualia secundum seipsa, ut sacramenta & alia hujusmodi; quedam autem dicuntur spiritualia ex hoc, quod talibus adhæreant &c. Unde juspatr. haudquaquam esse quid spirituale, sed ita dici propter simplicem adhærentiam ad id, quod spirituale est, concludit Lott. num. 16. citans Præpos. in sum. q. 1. nu. 20. Beronum in rub. de judiciis a n. 41.

4. Ulterius circa dictam adhærentiam seu annexionem ponderanda, quæ tradit D. Thom. loc. cit. a. 4. nimirum annexionem illam, quæ in c. quanto, & in c. de jure. dicitur juspatr. esse spirituali annexum, non intelligi de annexione ratione dependentiæ à spirituali; hoc enim casu spirituale illud influeret in ipsum patronatum annexum, seu dependentem, sed de annexione præparationis seu ordinationis ad spiritualia, quæ annexio non facit

ut præparatum vel ordinatum participet de natura ejus, ad quod fit præparatio vel ordinatio. Unde ut inquit ibi D. Thom. hujusmodi non præsupponunt spiritualia; sed magis ex ordine temporis præcedunt: Atque ita malè existimaverunt quidam, quos citat Lott. n. 22. agi in istis textibus de tali annexione, propter quam alterum ex annexis assumat naturam alterius annexi nobilioris; cum ea annexio, de qua in dictis juribus non fit proprie annexio, quæ constituat unum individuum, Lott. n. 23. Quare ex his concludit Lott. n. 27. & seq. juspatr. cum omnibus effectibus suis esse quidem connexum juri spirituali, id est ipsimet beneficio, sed connexionione impropria, respectu scilicet institutionis ex simplici præparatione & ordinatione juxta sententiam D. Thom. quæ annexio non operetur, ut desinat esse quid merè temporale; cum non sequatur; illud est annexum spirituali, ergo est spirituale.

Questio 26. An nihilominus & quare, si spirituale non est juspatr. de eo cognoscere nequeat Index laicus?

1. **R**espondeo ad primum affirmative; sic enim expressè disponitur in cit. r. quanto. Lott. n. 30. semper enim juspatr. etiam laicale, spectat ad jurisdictionem Ecclesiasticam; & dum per laicos exercetur, exercetur per eos tanquam nudos ministros Ecclesiæ, Corrad. in pr. benef. l. 4. c. 2. n. 52. Unde ait Lott. n. 31. malè sensisse Zabarell. in c. significavit. de testib. n. 1. Judicem laicum esse capacem cognitionis super articulo, an patronus voluerit Ecclesiam esse liberam à vinculo patronatus, eò quod in dicto c. significavit. nulla omnino cognitio demandata fuit illi Judici Sabinensi, sed nudum ministerium recipiendi testes; quod nihil concludit ad competentiam propria jurisdictionis; cum in tali casu Judex procedat tanquam merus executor facti, navetque operam Papæ mandanti. Neque vera est distinctio, quam afferunt quidam inter patronatum ex se subsistentem, & patronatum coherentem fundo laicali, cum in utroque casu militet ratio cap. quanto. Lott. n. 42. Non tamen obstat dictis, nihilque detrahit jurisdictioni Ecclesiæ, sed potius mirè eam adjuvat, quod laicus cognoscit tanquam delegatus Apostolicus de jurep. aliòve negotio Ecclesiastico alicujus particularis causæ. Lott. citans Card. in c. perpendimus. n. 6. de sent. Excom. Felin. in c. 2. de major. num. 3. Cenedo. in q. Can. q. 4. n. 13. Neque quod, si patronus laicus per vim expellatur per alium laicum, aut turbetur in possessione status sui, ita ut inde nascatur actio injuriarum, possit talem actionem coram laico exercere, ut Bald. in cit. c. quanto. n. 8. Nam inde non sequitur, quod judicet super patronatu principaliter, vel incidenter; si enim vellet ultra cognitionem vel correctionem injuriæ pronuntiare super traditione patronatus, id non posset, & transgrediretur limites suos. Lott. n. 44.

2. Respondeo ad secundum: hanc esse istius prohibitionis rationem, quod juspatr. utcumque temporale, cum prius esset denegatum per Ecclesiam, seu antiquos canones, postmodum per eandem Ecclesiam, seu summos Pontifices propter utilitatem, atque ita jure singulari invecum. Unde licet propter dictam connexionem non contraxerit spiritualitatem aliquam, hanc tamen contraxit qualitatem, ut propter finem, ad quem concessum, nempe utilitatem Ec-

B

clesiæ

clesia dicatur negotium Ecclesiasticum; diversa enim sunt spiritualia & Ecclesiastica negotia; neque enim omnia Ecclesiastica spiritualia sunt; sed in hoc conveniunt, ut ratione iudicii aequè Ecclesiastica non spiritualia, quàm Ecclesiastica spiritualia debeant per Iudicem Ecclesiasticum cognosci, & dicantur Ecclesiastica quoquo modo ordinata per Ecclesiam ad ipsam spiritualitatem; juxta *c. 2. de iudiciis*; cuius ratio est, ne sit in manu iudicis laici inferre præiudicium ecclesie juxta Bald. in *c. quanto. n. 7.* ita ferè Lott. *cit. num. 30.*

Questio 27. An igitur, & cur vendi non possit juspatron. & in ista venditione committatur Simonia?

1. **R**espondeo: juspatron. seorsim & secundum se vendi non potest (qualiter autem cum universitate bonorum transeratur per venditionem, dicitur infra) sic enim expressè habetur *c. in iure. & c. præterea. Lott. num. 45.* Verum id non magis concludit ad spiritualitatem; Ratio enim, cur prohibita illius venditio est quidem spiritualitas, sed non quæ illi inest; sed cui ipso patronatus adjacet, propter quam annexionem etiam si patronatus revera sit ius laicale, dicitur sine pretio pretiosum, & sic res prorsus inestimabilis. Lott. *num. 46.* citans Cujacium in *c. quanto. & Abb. in c. de jure. n. 2.*

2. Respondeo ad secundum: committi in tali venditione simoniam, Abb. *loc. cit.* Lamb. *de jurepatr. l. 1. p. 2. q. 4. a. 3. num. 1.* & *p. 1. l. 2. q. 9. a. 10. num. 4.* Laym. *ad c. præterea. de transact.* (quamvis, ut dixi, ex alio capite id sentiat; nimirum quia iudicat præsentare non minùs quam confirmare & instituere esse spirituale.) Lott. *cit. q. 9. num. 75. & n. 71.* dicens esse sententiam communem contra Archid. in *c. qui studet. l. 1. q. 1. num. 2.* quem citat Lott. *num. 65.* quamvis enim nullus videatur afferri textus, qui huiusmodi venditionem pronuntiet simoniacam; uti latè offendit Lott. *a. n. 66.* etiam si etiam à jurepatr. excludatur omnis spiritualitas, & in eo simpliciter tantum attendatur explicata superius annexio, adhuc simoniae locus est; utpote quæ desiniri solet: studiosa voluntas emendi vel vendendi spiritualia vel spiritualibus annexa; adeoque non solum contrahitur super spiritualibus, sed etiam super annexis, & non solum super annexis propriè, seu ex quibus & re, cui annexuntur, constituitur individuum; sed etiam super annexis impropriè, id est, separabilibus à re, cui annexuntur, vel ad quam ordinantur; quæ fuit ratio adjiciendi verba illa in definitione simoniae: *spiritualibus annexa*, adeoque & illis verbis comprehenditur; ut Socin. in *rub. de simon. num. 12. & 14.* Lott. *num. 76.* Unde cum dicta annexio præsupponat semper causam spiritualem, licet juspatron. sit quid merè temporale, in quantum tamen ordinatum ad spiritualia, & hoc modo annexum spirituali, dicitur vendi tanquam spirituale, si specialiter distrahatur; sicut è contra dicitur distrahi tanquam quid merè temporale, si cum universitate alienetur, ut D. Thom. *loc. cit. a. 4.* apud Lott. *cit. num. 75.* Et tamen huius simoniae longè diversa ratio ab illa, quæ committitur circa ipsa spiritualia, puta beneficia ipsa, seu beneficiorum collationes; hæc enim ut juris divini, seu jure divino inducta, illa solo jure positivo ecclesiastico, adeoque sola

Papæ auctoritate evitabilis. Verum de hac materia alibi plenius.

Questio 28. Juspatron. qualiter reputetur gratia?

1. **R**espondeo: jus patronatus competit ex gratia; sed debita ex iustitia. Lott. *l. 2. q. 9. n. 9.* duplex enim gratia est, una generalis & absoluta, quæ pender à mero arbitrio superioris; alia specialis, quæ dicitur debita ex iustitia, non, quòd non possit denegari absolute & præcisè; sed quòd non possit denegari citra quandam injuriam petentis. Lott. *num. 10.* juxta Gl. in *c. cupientes. de Elect. in 6.* Abb. in *cap. bona memoria. il primo. de postul. n. 13. & 14.* Hofl. *ibid. n. 9.* Porrò eatenus ex gratia concedi dicitur, quatenus conceditur, ut dictum supra, ad juris singularitatem, quo nimirum contra tenorem antiquorum canonum propter utilitatem ecclesie illud introductum fuit. Lott. *n. 12.* Adeoque etiam (uti & ipsa juris hujus transmissio, quæ prius permessa ex mera indulgentia & convenientia ecclesie) jam non sit amplius, uti prius jus extraordinarium & exorbitans, sed commune & ordinarium. Lott. *l. 2. q. 3. num. 19.* citans Feder. de Senis. *cons. 234. n. 3.* quia autem dicta gratia inclusa est Corpori juris, reputatur jus commune, non autem privilegium. Lott. *l. 2. q. 7. nu. 22.* ex Lamb. *p. 1. l. 1. q. 1. a. 4. n. 14.* & regulatur ejus materia secundum terminos juris communis. Lott. *ibid. ex Puteo. l. 2. decis. 369. n. 6.* Proinde si Episcopus tali legi fundatoris, quæ nimirum sub præservatione jurispatr. offert sua ad erectionem beneficii, consentire nolit sine causa, potest fundator recurrere ad superiorem, qui cum cogat ad consentiendum, vel si contumax sit, ipse superior consentiat. Lott. *l. 1. q. 32. num. 17.* citans Felin. in *c. cum venerabilis. de except. num. 33.* Innoc. in *c. in Lateranensi. de præb. n. 5.* ac præcipuè Lamb.

2. Nihilominus, dum prætextu augmenti dotis Papa concedit alicui juspatr. illud dicitur ei competere ex mero privilegio, & non ex dispositione juris, & esse concessio in totum gratiosa. Lamb. *l. 1. q. 6. a. 2. n. 12.* Lott. *l. 1. q. 31. n. 23. & l. 2. q. 8. n. 21. & seq.* ubi etiam *num. 23.* ait, id procedere, etiam si in privilegio adjunctum fuisset; ut habeatur patronatus perinde, ac si privilegiarius verè & realiter in totum dotasset, extruxisset, & fundasset; eò quòd, quòd prægnantiores sunt clausulae & decreta huiusmodi, eò magis in privilegium sonant. Lott. *ibid. juxta decis. Rotæ 58. num. 6. p. 1. recens.* Idem est de eo jurepatr. quòd ex consuetudine, vel præscriptione acquisitum prætenditur; quia ubi non est præscriptio immemorialis bene probata cum exclusionem præsertim initii infecti incompatibilis (unde propterea cesset illa facultas competens immemoriali allegandi quemcumque meliorem titulum, v. g. foundationis) semper dicitur juspatronat. ex jure speciali magis quam communi, sive, ut alii loquuntur, potius gratia, quàm iustitia. Card. de Luca. *de jurepatronat. in summa. num. 13.*

† † †
†

PARA-